

00539-NL

nl

Slikproblemen

Dysfagie

JAN YPERMAN ZIEKENHUIS

Jouw zorg
is onze zorg

GEGEVENS PATIËNT

Patiëntenklever

Inhoud

Wat is een normaal slikproces?	4
Wat is de rol van een logopedist?	5
Onderzoek en diagnose	6
Beter voorkomen dan genezen!	7

Heb je nog vragen?

Stel ze aan je behandelend arts of een verpleegkundige.

Wat is dysfagie?

Dysfagie is een medische term voor problemen in het slikproces. Slikproblemen komen regelmatig voor en kunnen een negatieve impact hebben op de algemene gezondheid. Een slikprobleem is geen eetstoornis, maar beide zijn wel aan elkaar gelinkt. Wanneer het slikken moeizaam verloopt, kunnen er bijkomende problemen ontstaan zoals ondervoeding en/of uitdroging. Wanneer verslikken regelmatig of ernstig optreedt, kan er een longontsteking ontstaan. Slikproblemen kunnen op alle leeftijden voorkomen en kunnen zich op verschillende manieren manifesteren.

Acuut versus chronisch: een slikprobleem kan plots ontstaan en langzaam weer verbeteren. Het kan ook een blijvend probleem zijn en zelfs verergeren, afhankelijk van de oorzaak.

Wat is een normaal slikproces?

Het slikken is een ingewikkeld proces dat geheel automatisch verloopt. Het slikproces bestaat uit drie verschillende fasen: de orale fase (de voorbereidende en uitvoerende fase naar en in de mond), de faryngeale fase (in de keel) en de oesofageale fase (van de slokdarm naar de maag).

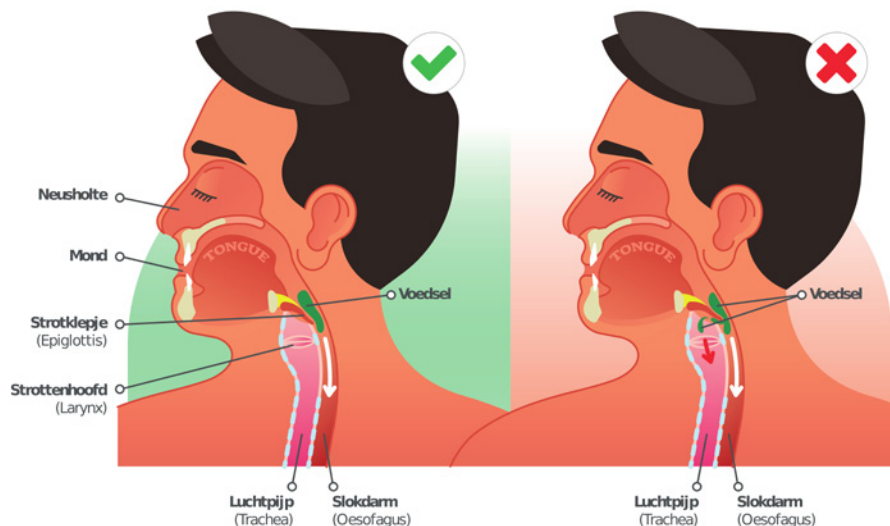
Mogelijke symptomen

Er kunnen slikproblemen ontstaan in één specifieke fase van het slikproces, maar ook in meerdere fasen tegelijk. Hieronder enkele voorbeelden van symptomen die in de praktijk regelmatig voorkomen:

- Kwijlen of lekken van speeksel en/of voedsel uit de mond
- Moeite met kauwen van voedsel
- Moeite met het transport van voedsel naar de keelholte
- Moeite om de slikbeweging in te zetten of slikreflex treedt niet op
- Voedsel/voedselresten blijven na het slikken achter in de mond
- Frequent hoesten, kuchen of keelschrapen
- Benauwd gevoel, rood aanlopen

Mogelijke oorzaken

- Neurologische problemen zoals een beroerte, dementie, parkinson, een spierziekte
- Psychologische problemen zoals hallucinaties
- Aandoeningen in het hoofd- en halsgebied zoals een tumor, een uitstulping aan het begin van de slokdarm
- Medische behandelingen zoals medicatie, radiotherapie, chemotherapie, ingrepen
- Het normale verouderingsproces (presbyfagie)
- Combinatie van verschillende oorzaken

Wat is de rol van een logopedist?

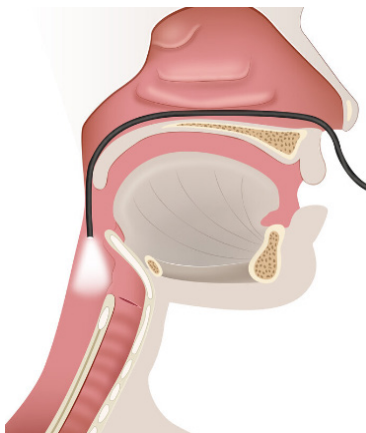
Bij eet- en drinkproblemen wordt een logopedist ingeschakeld, maar het slikprobleem wordt multidisciplinair aangepakt. Er is overleg met de arts, de verpleegkundigen, een ergotherapeut, een diëtist en de familieleden.

De logopedist zal op vraag van een arts de slikfunctie evalueren. Aanvullend kan er een slikonderzoek uitgevoerd worden bij de neus-keel-oorarts of de radioloog. De logopedist biedt ondersteuning tijdens deze onderzoeken.

Op basis van de slikscreening en/of de onderzoeksgegevens wordt er een advies gegeven. Soms volstaan enkele tips, maar in andere gevallen kan het nodig zijn om sliktherapie (revalidatie) te starten. Er wordt gekeken of er bepaalde technieken aangeleerd kunnen worden om het slikproces te verbeteren. Daarnaast wordt bepaald of aanpassingen in de consistenties nodig zijn, zoals het indikken van dranken of het malen van voedsel.

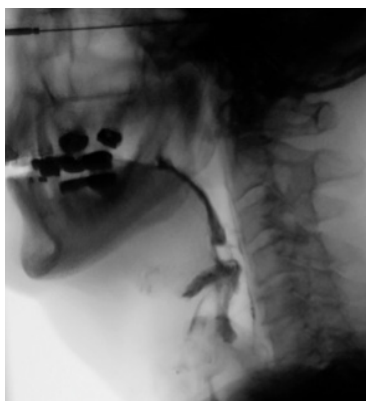
Onderzoek en diagnose

Naast de logopedische screening zijn er ook verschillende onderzoeken die uitgevoerd worden door een arts. Deze onderzoeken geven een objectief beeld en kunnen vaak een reden van verslikken geven. Deze informatie is belangrijk om het slikprobleem correct te behandelen.

Fees (flexible endoscopic evaluation of swallowing)

De neus-keel-oorarts kijkt met een camera in de keel terwijl de patiënt slikt. Het onderzoek duurt enkele minuten en kan uitgevoerd worden in de consultatieruimte of aan het bed van de patiënt.

Vfes (videofluoroscopic evaluation of swallowing)

Deze slikvideo wordt uitgevoerd door een radioloog op de dienst medische beeldvorming. Er worden heel wat röntgenfoto's na elkaar gemaakt op het moment dat er geslikt wordt.

Beter voorkomen dan genezen!

Enkele tips:

- Creëer een rustige omgeving om te eten. Zet televisie en eventueel de radio uit. Praat liever niet tijdens het eten/drinken.
- Zorg voor een goede houding om te eten/drinken (rechttop zitten en liefst in een stoel aan een tafel). Vraag hulp indien nodig. Blijf na de maaltijd nog even rechttop zitten.
- Neem tijd om te eten/drinken.
- Slik rustig en krachtig door, eventueel meerdere keren indien nodig.
- Gebruik geen aanpassingen als dit niet geadviseerd werd. Bepaalde hulpmiddelen of materialen kunnen slikproblemen in de hand werken of vergroten.
- Zorg dat de maaltijd een zo aangenaam mogelijk gebeuren blijft.
- Kies voor dranken die wat dikker zijn of dik uw dranken in (na advies van de logopedist).
- Kies voor zachte voeding.
- Neem pas een volgende hap of slok wanneer de vorige volledig is doorgeslikt.

Contact

Logopedie

Openingsuren:

Maandag - vrijdag: 8 - 16 uur (telefonisch)

Jolien Callemein:

057 35 70 87 - jolien.callemein@yperman.net

Melissa Alleman:

057 35 70 86 - melissa.alleman@yperman.net

Lieve Vandeputte:

057 35 70 85 - lieve.vandeputte@yperman.net

Sofie De Roo:

057 35 70 84 - sofie.deroo@yperman.net

logopedie@yperman.net

Volg route 92

Meer info op: yperman.net/logopedie

Deze informatiebrochure is met de grootste zorg opgemaakt. Ze bevat algemene informatie en is bedoeld als aanvulling op het gesprek met jouw zorgverlener. Jan Yperman Ziekenhuis vzw, onze artsen en medewerkers zijn niet aansprakelijk voor vergissingen, tekortkomingen of onvolledigheden in deze brochure.

Opmerkingen en/of suggesties kan je melden via communicatie@yperman.net

Jan Yperman Ziekenhuis vzw

Briekestraat 12, 8900 Ieper

info@yperman.net

057 35 35 35

www.yperman.net

